Ч. 151 (12.807). Львів, пятниця 10. липня 1931. Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. Рік LII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 " Піврічно 30·00 " Річно 60·00 "
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. " Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

„Великі зміни" у Сх. Галичині.

Наконечніков-Клюковський віцепремєром. — Скасування 2-ох воєвідств. — „Приготування до Женеви".

Львів, 8. липня 1931.

В понеділок пополудні надійшла до Львова звістка про номінацію львівського воєводи Наконечнікова віцепремєром. Сам цей факт нікого особливо не здивував, ані теж не викликав ніякої сензації, бо надто часто міняються у Польщі особи на високих державних становищах у всіх можливих персональних комбінаціях. Ніхто теж, очевидно, до всіх тих змін не привязує ніякого політичного значіння, бо всі вони прецінь точно достроєні до пануючого курсу правління, — так чейже отверто і зі спеціяльним притиском зазначує при кожній новій персональній зміні сама урядова преса. І тому теж польська опозиційна — соціялістична й ендецька — преса майже зовсім мовчки пройшла біля номінації полк. Костка-Бернацького новгородським воєводою, не привязуючи до неї ніякої спеціяльної ваги.

Не забиралиб і ми голосу щодо нової номінації б. львівського воєводи, вдоволяючися інформаційною заміткою, поміщеною з ґазетного обовязку. Але ось читаємо в ендецькій варшавській і львівській пресі несотворені речі про політичні причини тої номінації й її дальші наслідки. Наводимо один цитат телефонату „Курєр-а Львовск-ого" з Варшави (з 8-го ц. м.): „У політичних колах висловлюють пересвідчення, що останні персональні зміни на вищих становищах в державній адміністрації стоять у звязку з приготуваннями уряду до вересневих нарад Ліґи Націй себто до українських скарг у справі т. зв. „пацифікації" Галичини. З цією справою вяжуть однаково димісію ґен. Складковського зі становища міністра внутрішніх справ, як теж димісію пана Наконечніков-Клюковського зі становища львівського воєводи. У звязку з цим називають м. і. як наслідника пана Наконечнікова останнього волинського воєводу, пана Юзефського, б. члена українського уряду, відомого зі своїх українських симпатій; одночасно, як зачувати, ведуться дальші розмови поміж санацією та українцями, які мають на меті заключити якусь вступну угоду ще перед вереснем".

Знову на іншому місці тої самої ґазети вяжуть ті персональні зміни з пляном получити три східньо-галицькі воєвідства в одно, якого воєводою має стати „якийсь достойник з ББ".

Не знаємо, які „політичні кола" має на увазі кореспондент ендецької ґазети, зате знаємо, що польські (і варшавські і львівські) ендеки — всупереч свому зарозумілому переконанню — в українських справах страшенне погано орієнтуються. І знаємо теж, що до їх спеціяльної тактики належить страшити польську публику маревом санаційно-українських „угодових переговорів" та за одним махом сіяти ними баламуцтво й серед публики української: бо в одному ендеки правильно орієнтуються, а саме — що українській громадянин більше вірить — на стид і сором — польській ендецькій сплетні, ніж найбільш авторитетному українському запевненню! Однак вище наведені „інформації" ендецької ґазети облетіли — в ріжних модифікаціях — цілу польську пресу ріжних напрямків! Це свідчить або про вручність ендецької інспірації, або про ціну низку справжніх фатальних непорозумінь у варшавському політичному світі.

Які „приготування" робить польський уряд з уваги на вересневу сесію Ліґи Націй, це його справа. Не розуміємо лише, як можна тут освітлювати димісію львівського воєводи, як ніби якусь „уступку для Женеви", колиж прецінь це ніяка димісія а високий аванс. І при чім тут „відоме українофільство" п. Юзефського?!

Те саме торкається скасування двох східньо-галицьких воєвідств. Ми вже згадували, що плян тієї комасації 3-ох воєвідств є раціональний, але користи з нього матимуть українські мешканці Сх. Галичини такі самісінькі, як і польські: будуть мати до діла з одною владою, а не трьома та одною політикою, а не трьома. Ані з автономізацією краю, ані з децентралізацією державно-адміністраційної системи, ані зі зміною курсу національної політики така реформа адміністраційного поділу не має чейже нічого спільного.

Очевидно, що так само висисаними з пальця є повторювання до занудження якихось, десь від когось зачутих поголосок про „дальші розмови між санацією і українцями" для цілей „вступної угоди ще перед вереснем". Нема у цьому одного слова правди і — справді — виринає питання, яка з цього користь навіть самій ендеції повторювати в колісце одну й ту саму видумку: бож навіть ендецького читача не можна вічно дурманити одною брехнею!

Таким робом „великі зміни" у Східній Галичині, це плід ендецької уяви, якій треба вибачити хіба тільки з уваги на страшенну спеку, яка не добре впливає на мізкові функції.

По Загальних Зборах Р. С. У. К.

В якій атмосфері відбуваються Загальні Збори Р. С. У. К. — Цьогорічні Збори. — За відібрання Зборам Р. С. У. К. можливости вічування.

Цьогорічні Загальні Збори РСУК, про які подано у нас звідомлення, кинули жмут світла й тіней і на саму справу нашої кооперації і на саму свою працездатність та доцільність. Тому не завадить про це подати декілька завваг.

Загальні Збори РСУК складаються з представників усіх кооператив, які належать до РСУК. Тепер має РСУК поверх 3.000 кооператив, отже колиб була добра воля і зацікавлення справою своєї верховної установи, а до цього дописали фонди, то збори моглиб мати 3.000 учасників. Збори не виказували досі ніколи такої максимальної кількости учасників. Попередні, найчисленніші Збори мали около 700 учасників з около 1.200 голосами, а цьогорічні Збори мали поверх 350 учасників з поверх 700 голосами. До того є ще постанова, що кожний член кожної з трьох тисяч союзних кооператив має право вступу на Збори з правом дорадчого голосу. Може отже забирати голос у всіх справах, тільки не голосує.

При таких постановах статуту Збори РСУК відбуваються один день. Поза традиційною комісією-матікою, яка визначує кандидатів для доповнення Ради і Контрольної Комісії та комісією для провірки важности голосів (що в дійсности виконують урядовці РСУК), Збори радять про всі справи відразу на пленумі. Що такий спосіб нарад є просто мукою для президії, яка мусить вичерпати порядок Зборів, і що такий спосіб ведення Зборів дає можливість злобного заколочування їх правильного ходу є аж надто ясним. І тому Збори РСУК є не діловими, кооперативними нарадами, а борикканням між більшістю зрівноважених і діловo до Зборів настроєних кооператорів та між меншістю, зложеною з любої малої ґрупки т. зв. „опозиції", яка просто водить усіх за ніс. Вона записує всіх своїх однодумців до голосу по а-разів, вони говорять про всесвітню революцію, про буржуазію, критикують усіх і вся, кидають підозрливі закиди не тільки на честь, але й на приватні відносини провідників (платні, позакооперативна політична діяльність), говорять про те, що кооп. преса друкує „стрілецькі пісоньки й інші дурниці", а чотири сотні людей мусять чекати з діловими справами на те, що може пощастить у діловий спосіб обговорити пекучі справи. Через таке вічування нема можности перевести через отсей наш кооперативний конґрес ніодної справи правильно. Навпаки: навіть більшість починає з конечности реаґувати на провокаційні виступи приготованої меншости, а ефект є той, що найважніші справи „переголосовуються" ради скоршого покінчення нарад.

Яскравим прикладом на це є внесок на недавніх Зборах, щоби бюджет ухвалити без дискусії. Правда, це можна вважати за вислів довіря для тих, що бюджет укладали, але — на жаль — було це роблене на те, щоби скоро що справу „відголосувати", не зважаючи на те, що підготовка бюджету вимагала аж 5 місяців часу. Чи

Wyciąg z protokolu wspólnego z dnia 30 czerwca 1931 r. Sąd okręgowy Wydział VI. karny we Lwowie w sprawie konfiskaty Nr. 139 czasopisma „Dilo" z daty Lwów dnia 25. czerwca 1931 r. do Sygn. VI. l. Pr. 297/31 na posiedzeniu niejawnem w dniu 30. czerwca 1931 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 12 czerwca 1931 r. przez Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie konfiskatę czasopisma pt. „Dilo" Nr. 139 z daty Lwów dnia 25 czerwca 1931 r. zawierającego: 1) w artykule pt. „Lwiwśka Ruś-Bractwo - usyniw" w ustępie od słów „nehadujucze te" do słów „szczo ide proty nas, 2. w artykule pt. „Komu z cioho koryst" w ustępie od słów „czy może maje" do słów „za sprężystość", 3. w artykule pt. „U sprawi lwiwśkich szkił" w ustępie od słów „ale szkoły" do słów szkoły" znamiona ad 1) zbrodni z § 65a) uk., ad 2) występku z § 300, 302 uk., ad 3. występku z § 300 i 302 uk. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzial. redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17 grudnia 1862 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 Dzpp. t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. Uzasadnienie: Ogłoszenie drukiem wymienionych wyżej artykułów ma na celu pod 1) szerzenie wzgardy i nienawiści przeciw jednolitemu Związkowi Państwa Polskiego, albowiem ukryta tendencja powyższego artykułu zamierza do umniejszenia polskiego narodowego stanu posiadania we Lwowie przez suponowanie sposobów do tego zamierzenia wiodących, pod 2) przez ostrą krytykę — opartą na fałszywem przedstawieniu sobie i tendencyjnem ich przekręceniu — nie tylko przeciwstawić sobie wzajemnie do wrogich obozów narodowości, zamieszkające ziemię Południowo-wschodnie — lecz nadto pobudzić do wzgardy i nienawiści przeciw zarządzeniom władz administracji państwowej w zakresie ich polityki gospodarczo narodowościowej w Państwie Polskiem, pod 3) okoliczności pod 2) wymienione w zakresie organizacji szkolnictwa w Państwie Polskiem, co odpowiada znamionom zbrodni z § 65a) uk. i występku z § 300 i 302 uk. Według §§ 487, 489, 493 pk., oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione.

Przewodniczący: J. Antoniewicz wr. Protokulant: W. Mikuszewski wr.

Za zgodność: S. Podhorodecki starszy sekretarz

Wyciąg z protokołu wspólnego z dnia 2. lipca 1931 r. Sąd okręgowy Wydział VI karny we Lwowie w sprawie konfiskaty Nr. 141. czasopisma „Dilo" z daty Lwów dnia 27 czerwca 1931 r. do Syg. VI. l. Pr. 304/31 na posiedzeniu niejawnem w dniu 2. lipca 1931 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 26. czerwca 1931 r. przez Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie konfiskatę czasopisma pt. „Diło" Nr. 141 z daty Lwów dnia 27 czerwca 1931 r. zawierającego w artykule pt. Nowynky „Kara za ukrainśkyj nac. hymn" w ustępie od słów „Tarnopol" do „i Czortkiw" znamiona występku z § 300 i 308 uk. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaję się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17. XII 1862 Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. Uzasadnienie: Ogłoszenie drukiem wymienionego wyżej artykułu ma na celu zapomocą nieprawdziwych i wykrętnych przedstawień zaniepokoić opinję publiczną i wyrządzić przez to szkodę publicznemu bezpieczeństwu a nadto pobudzić w ten sposób do wzgardy i nienawiści przeciw zarządzeniom władz państwowych przez tendencyjne fałszywe informowanie społeczeństwa o rzekomem prześladowaniu rusinów względnie ukraińców za śpiewanie ich narodowego hymnu, co odpowiada znamionom występku z § 308, 302 uk. Według §§ 487, 489, 493 pk., oraz §§ 36, 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione.

Przewodniczący: J. Antoniewicz wr. Protokulant: W. Mikuszewski wr.

Za zgodność: S. Podhorodecki starszy sekretarz

не насуває це гадки, що він мусів бути укладаний серед неабияких труднощів? Чомуж тоді Збори малиб його ухвалити без дискусії, як просто щось маловажного?

Таксамо майже без уваги пройшла небувала досі в наших установах заява, що самі службовики РСУК, знаючи важке положення нашої кооперації, самі добровільно зреаґнували з близько 80.000 зол. належних їм платень.

Поминаємо вже самі ділові справи, як дискусію над самою працею Ради і Дирекції. Її звів кожний другий бесідник до дискусії над неприсним тут радянським кредитом Центросоюзу і вложиваннями в цій установі та до посольських дієт урядовців РСУК. Обзивався теж голос кооператорів за ліквідацією боргів у кооперації, за преважною справою кооперативного виховання, за здержанням від пиття і курення (серед куряви диму на салі!), а один промовець промовляв навіть проти й один за офіційним органом РСУК — „ГКЧ"! Але все це губилося через те, що атмосфера, внесена опозицією, не дозволяла на річеву дискусію, — а спосіб переведення всіх нарад на пленумі просто унеможливлював планове й ділове їх переведення. Тому теж резолюції в таких важних справах, як: пацифікація, борги, державна політика проти кооперації і т. д. виходили випадково від промовців, а не були підготовані передтим. А скільки ділових справ не дочекалося резолюцій? Згадати хоч би кооп. пресу, кооп. виховання, пропаґанду, лучення кооператив і т. д., справи про які йшла дискусія на сторінках кооп. преси цілий рік, які не найшли завершення на Зборах у формі відповідних резолюцій.

Тому треба подбати, щоби найближчі Заг. Збори відбувалися в іншому порядку. Про це писалося уже чимало в кооп. пресі. Найкраще Збори розложити на два дні, в тим, що першого дня відбуваються наради комісій, а другого дня пленум, що радить над рішеннями комісій. Комісії складаються добровільно, отже кожний член Зборів приділює себе до праці в тій комісії, якою цікавиться. Нарада кожної комісії вислухує звідомлення відповідального референта РСУК, критикує минулу працю і затверджує або змінює плян праці, предложений ним обовязково в деталях. Після цього ухвалює резолюції, які стають предметом нарад Заг. Зборів-пленуму. Розуміється, що справи, які є підготовані ділово комісіями та їх референтом рефероване, є передискутовані на пленумі і там теж остаточно затверджувані. Пленум має, як і досі, повне право безмежної дискусії, але є та певність, що всі справи раніше ділово обговорено і з них лишиться яканебудь напрямна на слідуючий рік праці.

Обовязкові комісії моглиб бути: 1) фінансова (бюджет), 2) ревізія, 3) організації кооператив, 4) кооп. преси і видавництв, 5) кооп. пропаґанди, 6) кооп. навчання, 7) вовнішніх справ (ми і держава, ми і самоврядування, міжнародні звязки) і т. д. Можнаб їх поділити інакше, щоби тільки ділово справи обговорити.

Так можнаб погодити надзвичайно демократичні постанови статуту і діловість нарад. Можнаб дати змогу референтам послухати ділової критики просто на них, а не вдоволятися тим, що на них спадають громи на Раду чи Дирекцію. Можнаб оминути демаґоґічних виступів гуртка людей, що зводять настрій нарад до того, що справи не обговорюються як слід. Можнаб підготовити в усіх справах ділові резолюції, які разом взяті булиб *пляном праці РСУК* внутрі і назовні, булиб напрямними праці нашої кооперації. А через те дослівно кожний заступник кооперативи міг би в поодиноких справах мати рішаючий голос не піднесенням руки, а річевим зашаючий голос не піднесенням руки, а річевим запленумі булоб тільки завершенням постанов у комісіях, піднятих після спокійних нарад.

Останні Загальні Збори РСУК жертвували багато з діловости праці на те, щоби „толерантно" приглядатися саботажові нарад невеликою ґрупкою демаґоґів „опозиції". Та в цим не по дорозі нашій кооперації. Вона мусить мати реальні і ділові висліди Зборів, а до цього треба не зменшувати їх діловість, але збільшувати. А щоб її мати, треба відобрати Зборам можливість вічування і перевести їх на рейки працездатности. Може поданий проєкт (раніше іншими теж подуманий) пригодився би для цеї доброї і конечної справи.

Інж. Е. Храплевий.

Наші діти без своїх учителів.

Польські школи без наших учителів. — Українські школи з польськими вчителями. — Потреба домагатися прав згідно зі законами.

Між нашими дуже скромними домаганнями в справі шкільництва було одно таке: щоби в тих польських школах, де є якась частина наших дітей назначували поодиноких учителів або учительок гр.-кат. обряду. У цілім Львові маємо лиш одну державну українську школу ім. Шашкевича, куди численним дітям далеко ходити. Отже в польських школах, де є наші діти, повинні бути наші вчителі, що проводили би нашим дітям в їхніх молитвах, учили їх обрядових пісень, вели їх у свята до церкви і давали там потрібні вказівки, а деколи помагали в школі в науці української мови. Постанову в тім напрямі приняла перед роком шкільна міська рада, але її не виконала. В минулім році не приняли до львівських шкіл ніодної учительської сили української народности. Навпаки до українських шкіл, де не було ніодної польської дитини призначили польських учителів, з яких неодин не знав навіть добре української мови. Тому ми просили п. куратора, щоби постарався виконати згадану ухвалу. П. куратор заявив нам, що стоїть на становищі, що в школах, де молодь є мішана під оглядом народности та обряду, а де працює більше вчительства, там повинні бути вчителі одної та другої народности.

Така заява п. куратора має ширше значіння і може торкатися не лише нашого міста, але і до всього краю. Миж знаємо, що в нас є багато українських сіл і шкіл, де є тільки польські вчителі. Є міста і місточка, де істнують семи-клясові школи з більшим числом української молоді, а в них нема ніодного учителя чи учительки української народности. Наші діти є там без належного проводу. Священики цих місцевостей жалуються нераз, що не мають від таких учителів ніякої помочі в вихованні молоді. Здавалось би, що це неймовірне, але, на жаль, воно аж надто правдиве. Подивімся по краю, а найдемо дуже багато тих прикладів.

Недавно говорив мені один сільський священик, що в його школі нема ніодної польської дитини, а обі вчительки римо-католички. В великоднім часі в церкві підчас приняття св. Тайни, сиділа чужа учителька спокійно в дальшій церковній лавці і не подбала, щоби привести дітей до престола і відповідно їх повчити. Аж священик мусів висилати від престола паламара, щоби поміг їм.

Може слід би нам домагатися виконання такого права. Передовсім повинні піднятися того діла наші заступники в радах шкільних повітових, а колиб їх там не ставало, то бодай ординаріядські делегати. Вони і поставлені на те, щоби боронили там інтересів своїх вірних. Особливож повинні вони домагатися цього права в тих випадках, де нема в школі ніодної учительської сили греко-католицького обряду. При спротивах слід висилати умотивовані сепаратні внесення до кураторії і домагатися з відтам вирішення, а заразом повідомляти про стан школи свій Ординаріят. Певно, що і склад кураторії не є для нас тут корисний і загальні відносини дуже тяжкі але все таки ще ми не поставлені поза всяким правом і можемо на нього покликуватися. І якби ми за свої права безнастанно добивалися, то мали би ті відклики своє значіння.

Якби неприязна струя супроти нашого учительства прибрала ширші розміри — що вже й тепер буває — то духовенство повинно з дотичних деканатів або повітів звертатися масово до вищої державної і церковної влади в справі покривдження релігійних почувань нашої дітвори. Одночасно повинні громади і всякі культурні

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 10. ЛИПНЯ 1931.

ЮЛІЯН ДОРОШ 2)

Фото на вакаціях.

Етнографічні знимки. — Технічні засоби. — Швидкість знимок. — Автохроми і діяпозитиви. — Фільмокамера.

(Докінчення)

Другою групою знимок для наукових цілей це знимки етнографічні. Ми може й не знаємо, яку велику прислугу можемо зробити своєю камерою науці, якби послідовно служили „фотомузейництву". Музейна збірка світлин — це найповажніше джерело для наукових розслідів, порівняльних студій, усяких теорій та найсильніша арґументація в дискусії. Ми просто не уявляємо собі, яку шкоду робимо, коли не висилаємо до наших музеїв бодай по одній відбитці кожної нашої світлини з докладним її описом. Цю нашу недбайливість використовують чужинці, загарбуючи все, що попаде їм під руки, щоб з відповідним поясненням представляти наш побут, як власні культурні здобутки.

Куди тільки не глянемо, всюди по наших селах найдемо пребагатий етнографічний матеріял. Треба тільки вміти його впорядкувати та дати у світлині всесторонній образ народнього побуту. Расових типів (а ще дотого „обовязково" у святочній одежі) не робім багато. Передусім звертаймо увагу на середовище, де живе народ. Фотографуймо сільські хати, способи їхнього будування, їх зовнішній та внутрішній вигляд, вигляд загороди (стодоли, шопи, стайні, хліви, возівні, столярні, комори), сцени з домашнього господарства (дріб, худобина), управу ріллі (городівництва, садівництва, бжільництва, риболовлі, скотарства та сільського ремесла, ковальства, гончарства, різьбарства і жіночих робіт (прядення, вишивання, мальовання скляних) їхні способи, форми і стилі, далі одежу, домашнє житло, обрядові звичаї (у буддень і свята, весілля та похорони), способи розваги (забави, танці) й усякі традиційні звичаї. Як їх схоплювати це вже діло самого світливця, який навіть одним невеликим фраґментом може дуже вдатно схарактеризувати елементарні околиці та її мешканців.

Вибір теми для знимки це справді важна проблема, але випрацювання самого сюжету у великій мірі залежить від технічних засобів, якими розпоряджаємо, тому і про них треба згадати.

Чи це буде памяткова, прогулькова чи наукова фотографія — то все таки мусимо зважити на те, що їдемо на ферії, що вибираємось в дорогу, що приходить час, коли мусимо виректися частини домашніх вигід, супроти чого ті предмети, які беремо зі собою повинні бути тим зручніші та вигідніші. Не тягнемо зі собою на прогульку ні крісла, ні великого зеркала з нашої вітальні, в якому можемо оглядати себе у повний зріст.

І по цій самій лінії пішло виробництво новітньої подорожньої апаратури. Не можна на матівці розглядати образ у великих розмірах, як у великому зеркалі, бо такий апарат був би своїми розмірами більшим клопотом, а ще й до того потребував би стативу. Наш апаратик, з яким вибираємось на прогульку це записник, який кожної хвилини може нам бути потрібний. Мусимо мати його постійно під рукою, а тому він мусить бути зручний та вигідний. Розуміється кожний бере на прогульку такий апарат, який сам має, але в торговлі маємо спеціяльні прогулькові апарати, яких добрі прикмети можна звести до трьох найголовніших:

1) малий вимір,
2) незначна вага,
3) досконала та проста конструкція.

Найголовніше з усього то те, що такі апаратики дуже вигідні при праці. Бо мотив не трівае довго, а коли ми з тяжким трудом зачнемо випаковувати камеру, насаджувати її на статив, наставляти на гострість, то виходить часом і таке, що коли вже все було готове до експозиції, обєкт за той час утік. Минули ті часи, коли фотограф флеґматично розставляв статив і пів години сував міхом на всі боки, а сама експозиція трівала щонайменше три, нестерпно напружені секунди. Сьогодні, в добі рекордів і безвпинної погоні за життям, одна хвилина це скарб і що сталося, цього не вернути, а ще до того на фотографії. Блискавкова зорієнтованість і моментальний відруховий натиск на автоматичний ґудзик—це нерв і темпо сьогоднішнього світливця. На це його камера готова кожної хвилини і вона покірна у всьому до неймовірности: — до аналізи на 1/1000 секунди. Сьогоднішня камера це небезпечний автомат у руках другого живого, самостійного автомату, в руках людини. А реаґувати на зовнішні прояви життя мусить одночасно людина і її камера.

Неґативний матеріял так пристосовується до загальних прикмет подорожньої камери. Колись тягнув за собою бідний прогульковець цілі тузини скляних платівок та дбайливо складав на землю дороцінний тягар. Тепер ніхто й не думає на прогульці про можливість потовчення неґативів та про потребу темнички. Аджеж є в продажі плівка, яку впаковуємо серед білого дня в апарат, робимо знимки і ні трохи не боїмось, щоб там щонебудь побилося. А чи вона легша від платівки — то хіба не треба цього доказувати. Платівок слід уживати хіба при поважніших наукових знимках при чому конечна теж камера більших вимірів, деколи навіть до 18×24 цм.

Не від речі булоб і згадати про т. зв. експериментальну фотографію, що чимраз більше здобуває собі загальне признання.

Автохроми, себто кольорові знимки на платівці це техніка, яку годі чим іншим заступити,

установи боронити своїх прав і не даватися ніким залякувати. Як довго істнують закони — треба на них покликуватися. Якби ми частіше пригадували їх, тоді не сміли би деякі повітові потентати та народові орґанізації поводитися з нами так безоглядно, як це тепер діється. Стереженого, Бог стереже а на похиле дерево кози скачуть.

Ем. проф. о. Александер Стефанович.

—o—

9-ий місяць слідчої вязниці голови УНДО.

Офіц. орґан УНДО „Свобода“ подаючи за „Ділом“ подробиці про перебування уже 9-ий місяць у слід. вязниці голови УНДО посла д-ра Дм. Левицького без доручення йому дотепер акту обвинувачення, додає від себе слідуючу увагу:

„Слід зазначити, що новий польський закон про карну процедуру не знає обовязкової слідчої вязниці. Значить, випущення на волю слідчого вязня залежить виключно від оцінки суду“.

При цій нагоді „Свобода“ пригадує, що „ще скорше, бо 9. вересня 1930 р., арештовано б. посла Дмитра Палієва й приміщено в берестейській тюрмі. Дня 13. листопада привезено Палієва до львівської тюрми, де він і досі перебуває, не оглядаючися на кепський стан здоровля. Йому також не доручено акту обвинувачення“.

Таким робом у слідчій вязниці б. посол Д. Паліїв сидить вже рівно 10 місяців (у тому 2 місяці в Берестю), а посли д-р Дмитро Левицький і д-р Любомир Макарушка — девятий місяць, всі без сконкретизованих закидів в акті обвинувачення. Хоча ніде не сказано, що всі вони обовязково мусять так довго у слідчій вязниці сидіти і хоча слідство давно покінчене — суд усі просьби вязнів випустити їх на волю за кавцією відкинув.

Українці в Арґентині.

Молода українська іміграція в Буенос-Айрес береться до громадянської роботи.

В тижневику „Україна“, який виходить у Буенос Айрес, столиці Арґентини, у виданні з 10. травня 1931 читаємо:

Писалося вже у нас про політику і про значіння мирової конференції і про пляни Юнґа, потребу консолідації і т. п. Але ніхто не завдав собі труду застановитися над тим, як властиво виглядаємо ми, українці, ось тут в Арґентині, а передовсім у столиці, Буенос Айрес. Ми, що так сказати, творимо чи не найбільший еміґраційний контингент по італійцях та еспанцях. Яка наша сила, які наші успіхи дотепер, що ми зробили та як виглядаємо?

Дотепер маємо, можна сказати, аж три центри, де ґуртуються наші іміґранти, відповідно до своїх переконань і симпатій. Маємо Просвіту в Буенос Айрес, маємо Український Національний Клюб і Просвіту на Док-Суд. Кожне товариство нараховує якесь число членів, кожне товариство старається дати якнайбільше праці та виказати якнайбільше енерґії.

Дві орґанізації, які є в центрі, себто Просвіта та Український Нац. Клюб, обмежили свою працю до видавання часописів, театральних вистав, іноді виступів з рефератами чи теж відчитами, не маючи змоги здобутися на щось більше, бо обставини і міський ґрунт на це не дозволяють.

Хоч центральні товариства і в центрі поміщені, одначе не мали змоги дати того, щодало маленьке та скромне товариство Просвіта на Док Суд. Правда, що Док Суд зорґанізував себе перший, як того й вимагали обставини. Помало в чужій винайменій хаті люди доброї волі працювали над піднесенням орґанізації та над освідомленням своїх членів. І нині треба щиро признати, що там зродилося багато добрих і гарних ідей. Там у перше зродилася думка заснувати перший український часопис; там теж уперто пішли до зреалізування та до будови першого Українського Народнього Дому, який, хоча скромненький, а все таки гордо стоїть яко тверджиня української іміґрації та вказує кожному, що доксудяни — це пчоли, які поволі і помало, а всеж таки збудували той вулик, з якого голосять світові про свою силу і солідарність.

Помало-помало громада на Док Суд почала розростатися. Помалю і байдужі члени нашого громадянства почали несміливо заглядати під рідний дах і сьогодня саля не поміщує своїх членів. Тепер виділ товариства працює над тим, якби розширити свою хату, щоби дати змогу всім охочим громадно являтися як на вистави, так і на товариські забави і сходини. Ми віримо, що й це діло доведуть доксудяни до успішного кінця. Ми певні, що Док Суд раз розпочате діло закінчить і через те стане моральним центром нашої іміґрації. Поодинокі члени Просвіти на Док Суд, які тримали і тримають прапор товариства, дають нам запоруку, що їх праця не іде намарне та що під їх проводом наша громада дочекається ще багато більших та гарніших результатів своєї праці.

Нашим обовязком піддержати їх корисну працю та всіми силами спільно працювати для користи нашої іміґрації.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

Кооперативне свято

з нагоди 30-ліття повітової кооперативи в Скалаті.

Дещо про Скалат і Скалатщину.

В неділю, 5. липня ц. р. відбулося в Скалаті величаве кооперативне свято з нагоди 30-ліття заснування повітової кооперативи в Скалаті. Заки приступимо до опису самого свята, вважаємо за доцільне сказати кілька слів про сам Скалат і Скалатщину. Само місто Скалат було колись твердинею москвофільства, яке там защіпив був тамошній парох пок. о. І. Наумович. Була це велика індивідуальність, видатний популяризатор і впливовий орґанізатор. Зі Скалата москвофільство поширювалося на весь повіт. Другою видатною індивідуальністю, що працювала над поширенням москвофільства у повіті, особливож у Грималівщині, був о. Галька, парох Дубковець. Діяльність і вплив обох тих москвофільських діячів ваготіла довгий час над Скалатщиною. Вона була, що так скажемо, довгі часи „зацофана“ і малодоступна для посіву творчої національної української праці. Ще далеко перед війною почав був у самому Скалаті за своїх студентських часів завзяту боротьбу з москвофільством пок. радник Іван Кивелюк, довголітний голова „Просвіти“. По нім повели її інші, хоч і не місцеві, діячі та звели вже перед війною вплив москвофільства до нулі. І саме тому, що величезну масу енерґії зуживали передвоєнні діячі Скалатщини на боротьбу з москвофільством, Скалатщина ніколи не вибивалася своєю громадською працею на чоло національно вироблених і зорґанізованих повітів. Зокремаж не визначався нічим повітовий осередок місто Скалат. Бувало декілька таких періодів у національному житті Скалатщини, в яких далеко більше ініціятиви і творчої праці проявляв Грималів, біля якого купчилися дооколичні села, що творили його силою фактів і обставин своїм центром. До цього причинялася і та обставина, що Грималів здавна був осередком окремої судової і скарбової округи в Скалатщині. Останніми часами в Грималові осіло декілька рухливих українських інтеліґентів, які між іншим зорґанізували для Грималівщини окрему філію „Просвіти“. Одначе для цілої Скалатщини одиноким центром все був і до нині є Скалат. В неділю, 5. липня пережив Скалат свій великий день, який був світлим тріюмфом праці українських діячів не тільки нинішнього дня, але й передвоєнних часів.

Богослуження і святочний похід пяти тисяч скооперованого населення.

Вже в 9. годині ранку почалася у місцевій церкві Архієрейська Служба Божа, яку відправив в асисті духовенства Скалатщини о. мітрат Базюк. По Службі Божій відправили панахиду за померших членів кооперативи в Скалаті і взагалі за всіх померших українських діячів Скалатщини. В часі Служби Божої і панахиди грала орхестра з Теребовлі. Відповідне слово в часі Богослуження виголосили скалатський парох о. Онуферко і парох зі Старого Скалата о. Плакида.

Зараз-же по Богослуженні уформувався величавий похід делеґатів і делеґаток з усіх сіл Скалатщини та делеґатів від кооперативних централь сусідних повітів. На чолі походу йшли члени управи Повітового Союзу Кооператив у Скалаті, делеґати Ревізійного Союзу Укр. Кооператив у Львові, пос. З. Пеленський і д-р Петрів, посли д-р Ст. Баран і д-р Ладика, духовенство Скалатщини, а далі непроглядні маси зорґанізованих в кооперації селян і міщан. Похід, в якому взяло участь понад 5 тисяч людей, відбувався в повному порядку і робив могутнє враження. Весь час грали в поході дуті орхестри. Крім теребовельської були ще орхестри з Сороцька, Іланча, Глещави, Вікна, Зеленої та Паївки. Пройшовши головними вулицями міста, учасники походу уставилися лавами на площі перед домом Повіт. Союзу Кооператив, щоби взяти участь в Академії.

Святочна Академія.

В само полудне почалася святочна Академія. Відкрив її заст. голови Надз. Ради Повіт. Союзу Коопер. д-р А. Тригубчак (головою Надз. Ради є б. держ. секр. З. У. Н. Р. Ол. Пісецький), довшою промовою, в якій м. і. помянув померших кооперативних діячів Скалата і Скалатщини та привитав усіх учасників свята. Відтак злучені

головно при знимках етноґрафічних. Гарно виспеціялізуватись в тому напрямі це неабияка штука і навіть дуже бажаним було би, якби наші фотоаматори вживали до етноґрафічних знимок тільки автохромів; їх можна опісля вживати при проекційних відчитах, як діяпозитивів. Взагалі вся фотографія для наукових цілей має повну вартість щойно тоді, коли всі знимки перероблені на діяпозитиви. З поодиноких світлин таки тяжше розібрати ріжні дрібнички, які на екрані виглядають зовсім інакше. Для однокольорових діяпозитивів найкраще платівки Ґеверта „Вітахром“.

Плястична, або стереоскопна фотоґрафія задається передусім для гірських прогульок. Проблема кинення трьохвимірного простору на двохвимірну поверхню (світлину) ставала нераз причиною гірких розчарувань запального та вдумчивого фотоаматора. Те, що їхнім очам видавалось величне й далеке, на світлині виходило тісне й дрібне. Похибку зрозуміємо, коли зважимо, що дивлячись на якийсь предмет нашими очима, ми послугувались біоптичною конструкцією, тоді як камера рисувала образ по монооптичній схемі. Повне враження трьохвимірного простору дає стереокамера з двома обєктивами, яка знимає так само, як воно видається нашим очам. А передусім гірські панорами варті того, щоб їх не сплощувати на монооптичній світлині, а дати їм бодай оману живучости у стереоскопних окулярах.

Кіно, образова мова живої картини, могутній чинник пропаганди науки та мистецтва вміє деколи у своєрідний спосіб промовити до наших почувань. Згадуємо про нього не з конечности, бо хто зна чи при свому розвою воно не зажене зовсім у кут мертву фотографію, а згадуємо про нього, як про новітний спорт та новий засіб педаґогічного виховання.

Вправді небагато є між нами таких щасливців, а зокрема таких сміливих, що можуть похвалитися власною фільмокамерою. Цей спорт на Заході сильно розвинений натрапляє в нас на перешкоди фінансові, а в великій мірі на нашу власну інертність поцікавитися ближче цією ділянкою. Бо ми, що правда таки дуже любимо вигоду й критику (не говорю вже про наш винахідницький хист), а коли треба трохи більше задуматися над складнішою фільмовою технікою, то ми вже заздалегідь махаємо рукою: „не для нас, мовляв, такі річі“. А тих, що мають свої фільмоапарати з гордістю можемо зачислити до піонірів-пробоєвиків новітньої індустрії та культури.

Рація існування кіноаматорства опирається на прегарних короткометражних фільмах з домашнього та прогулькового життя. Наші спомини, передавані з бігом часу бліднуть, тому, що в них щезає настроєвий характер тої хвилини, яку ми переживали, поодиноким світлинам з того часу бракує звязку — найкраще булоб зобразити подію так, як вона була, а це зуміє тільки фільмова стяжка. У зимову хуртовину, коли на дворі сніг замітеє всі сліди, а ми розгорнемо у затишній кімнаті на стіні біле полотно, тоді чарівний ліхтар-проектор оживить нам ще раз спогад соняшних днів літньої мандрівки. А потреба шукання за гризьким димом ватри, за безкраїм овидом колосистих ланів, за шахівницею піль і за свобідним рухом потягне нас у нову вандрівку на друге літо, на другі місця, до інших людей. Це гасло мандрівки, що таїться в крові кожної здорової людини, це хотіння досвідчити на собі тверду школу життя, воно дасть нам силу волі, фізичний гарт і самопевність. А наша мала, прогулькова кінокамера це один із засобів плекання цих здорових прикмет сучасної людини.

Тому тільки хто може — фільмуймо!

Крутім стяжку з рівним рядком образків, що лишиться цікавою сторінкою у джерелах майбутньої історії

хори відспівали кооперативний гимн. Від Ревізійного Союзу Укр. Кооператив зложив привіт пос. З. Пеленський. Далі промовляли пос. д-р С. терпеливістю ждали на продовження Академії. Прийшлось перервати, бо впав рясний дощ. По чвертьгодинній перерві свято продовжувалося. Усі уставлені в лави учасники походу не рушились з місця і в часі дощу та з подиву гідною терпеливістю ждали на продовження академії. Крім названих промовців виголосили ще привіти проф. Чайківський від кооперативних установ Теребовельщини, селянин Дм. Леськів з Луки Малої. Письменні привіти відчитував радн. Ол. Пісецький. Великий реферат про вагу кооперації виголосив д-р Петрів зі Львова. Крім того на програму Академії зложилися ще продукції хорів і орхестр. Хор з Глещави під управою п. Верьбовецького відспівав з великим успіхом вязанку народніх пісень, хор з Ходачкова під упр. о. Осадци відспівав прегарно „Гагілки" і накінець хор з Луки Малої під упр. Ів. Михайлова „Червону Калину". З незвичайним успіхом відіграла кілька трудних концертових композицій дута орхестра з Теребовлі під управою талановитого диріґента п. Козака. Ця орхестра має вже свою заслужену славу і справила навіть найвибагливішим під музичним оглядом учасникам свята незвичайно милу несподіванку. Одну точку програми виповнила орхестра з Глещави. „Каменярі" І. Франка віддекламував знаменито селянин з Білок Великих п. Волинець. Академія закінчилася національним гимном, який відспівала в великому зворушенні вся кількатисячна маса учасників в супроводі теребовельської орхестри.

По Академії відбувся у скалатському міському городі народній фестин. Ціле свято зробило на всіх учасників глибоке і незатерте враження та загріло їх до дальшої втертої і безперервної національної роботи.

За незвичайно вдатне влаштування свята належиться признання управі Повіт. Союзу Кооператив, голові Надз. Ради п. О. Пісецькому і його заступникові д-ру А. Тригубчакові, що є і головою скалатської філії „Просвіти", а крім них окреме й особливе признання директорам Повіт. Союзу пп. Тертеці Андр., Ференсові А. і Хрушові Степанові.

Сумний епільоґ свята.

Коли учасники свята зі сіл Вікна, Зеленої, Паївки, Красного і Волиці та Калагарівки вертали після свята домів через село Остапє, напав на них несподівано остапівський „Стшелец" і декількох потурбував. Колиж вертаючі зорієнтувалися у чім річ, зорганізували з поспіхом оборону і з важким трудом пробилися через село. Всюди „Стшелєц" гуляє і то гуляє та справляє всякі бучі безкарно. Очевидно, що писати ширше на цю тему недоцільно. Факти дуже вимовні і не потребують ніяких пояснень ні висновків.

Для тих, що вибираються на кольоніяльну виставку до Парижа.

Французький консулят у Львові пересилає інформації в справі подорожі на згадану виставку з огляду на різні неточні поголоски про полекшені пашпорти. Управа кольоніяльної виставки в Парижі дає чужинцям, що приїжджають у Париж леґітимаційну карту на 15 днів за 9 зол., якою можна користуватися весь час. Візу за 2 зол. на один місяць дають усі французькі консуляти в Польщі. На залізниці на просторі Польщі є знижки на 25 проц., на шляхуЕвмон—Париж на 30 проц. При збірних прогульках понад 25 осіб знижки такі: на нім.-бельгійських залізницях 30 проц., на польських 33 проц., на франц. 33 проц. Крім цього ті, що мають пашпорт, особисті папери та леґітимаційну карту на виставку можуть діставати на 15 днів знижки на залізниці по всій Франції. Окружний білет на І-у клясу коштує 1667 фр., на ІІ-у 1261 фр.

ОСТАННІ ВІСТИ

МАТУШЕВСЬКИЙ ЛЬВІВСЬКИМ ВОЄВОДОЮ?

Крім цілої плеяди кандидатів на крісло львівського воєводи, розійшлася в середу 8. липня ц. р. поголоска в кулуарах сойму, що уряд іменує б. міністра скарбу Матушевського львівським воєводою. Однак найбільші вигляди на крісло львівського воєводи має віленський віцевоєвода Кіртіклїс.

ДЕМОНСТРАЦІЙНИЙ СТРАЙК У БІЛІМСТОКУ.

В Білімстоку почався в середу 8. липня ц. р. демонстраційний страйк робітників, які працюють у текстильних фабриках, на знак протесту проти знижки платень на 8 проц. у фабриці Коцебуцького. Страйкує біля 2200 робітників.

——o——

АВТОМОБІЛЕВА КАТАСТРОФА БІЛЯ КАЛУША.

У вівторок 7. липня ц. р. прийшло до страшної автомобілевої катастрофи біля села Боднарівки, пов. Калуш. Шоферові М. Клекавському з Калуша зломилася верівниця і автобус з незвичайною скорістю покотився в долину та перевернувся до рова. Т. Шляйг згинула негайно, а пять пасажирів тяжко ранені.

——o——

КОНФЕРЕНЦІЯ ЗНАВЦІВ У ЛЬОНДОНІ.

На пропозицію англійського уряду збереться 13. липня ц. р. в Льондоні конференція знавців і на ній обговорять усі технічні питання, звязані з однорічною мораторією. Німеччина і також Англія змагають до того, щоби цю конференцію перемінити на повну европейську конференцію з участю міністрів заінтересованих держав. Франція дуже холодно відноситься до цієї концепції. На думку Франції ця конференція, яку скликується, щоб урегулювати спірні питання, приступила би до частинної ревізії пляну Юнґа. А Франція бажає, щоб плян Юнґа залишився незміненим, як остаточна основа в справах відшкодування. Тому, що здоровля англійського міністра скарбу Сновдена погіршилося, англійський уряд поробив заходи в Парижі, щоби конференція відбулася в Льондоні. Французький уряд згодився вислати своїх делегатів до Льондону при кінці цього тижня. Як делеґатів від Франції називають міністра Фляндена і Понсета, а від Німеччини Тренделенбурґа і Ріхтера.

Складайте жертви на оселю українських робітників пера в Ямнім!

Над могилою артиста.

Похорон Ф. Базилевича.

Дня 30-го червня в санаторії с. Голоско коло Львова помер заслужений артист української сцени, політичний еміґрант Федір Базилевич.

Покійний родився в 1887 р. в м. Бердичеві на Київщині. Освіту здобував на правничому факультеті київського університету, рівночасно студіюючи спів у консерваторії. В 1919 р. виїздить за кордон з Українською Республиканською Капелею під проводом Ол. Кошиця. По розпаді Капелі в 1922 р. приїздить до Праги, де приймає гарячу участь в організаційному житті еміґрації. Особливо великі заслуги покладає в розвитку Українського Академічного Хору в Празі, на чолі якого стоїть два роки. В 1924 р. вступає до трупи українського театру „Просвіти" в Ужгороді, де працює, як артист, а опісля як режисер і директор до 1929 р. В 1929 р., запрошений театром ім. І. Тобілевича в Станиславові, не-

---

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 10. ЛИПНЯ 1931.

Е. ОНАЦЬКИЙ.

У печерах Пастени.

Хто такі спелеольоґісти? — Що відкрили? — Небезпеки дослідників. — Мистецтво природи. — Бандити і один святий. — Поезія квітів.

Був я вчора гостем Спелеольоґічного клюбу. Не лякайтеся тої назви. Назва дійсно така — а по італійському вона ще крутіше виходить, — що один мій товариш, американський журналіст, десять хвилин вправлявся, щоби ту назву, як слід вимовити. Так і не вимовив, — хто змалечку практики не мав... Нашому брату, звичайно лекше. Особливо, як хто ще й по польському або чеському вміє, — у того язик всякої тобі вже штуки докаже, і не зачепиться...

А спелеольоґісти — те, щоб ви знали, народ зовсім особливий, і завдання у них теж зовсім спеціяльні. Студіюють вони всі оті чортові „викрутаси", що ворог родові людському на Божій землі понароблював, — але не в гору, де бодай до неба ближче, де бодай білі сніги ілюзію вічної чистоти й незайманости творять, де бодай прозоре повітря очам неосяжні простори відкриває, де бодай могутні вірли та соколи до сонця вказують шлях, — але в темні глибини земного лона, де по слизьким камінню сочиться вода, і чорні бридкі кажани, почеплявшись один за одним, висять живими ґірляндами з аркад підземельних соборів.

Чи чули ви коли про печери Пастени? Їх відкрили щойно в 1927 році. Але слава про них вже починає ширяти по світі. І будуть часи, коли юрбою на великих туристичних торпедонах приїздитимуть до них цікаві мандрівники з цілого світу. (Але, мабуть, пройде ще час, аж заки скінчиться та славнозвісна „кріза"!). А тимчасом — подеста (по нашому ніби — староста) Пастени, премилий полковник Прави обіцяє, що вже за рік — тут прокладуть добру автомобільну дорогу і печери в середині освітлять електрикою. І варто! Коли я пригадую собі тепер всі оті величні салі з кольонадами сталяктитів та сталяґмітів, оту салю підземного озера з водопадами дощевих сталягмітів по стінах і таємничим відблиском гарної непорушної поверхні, або іншу з чудернацьким лісом камяних брил, що нагадував мені якийсь давній зруйнований цвинтар, де зпоза нагробків жалібно скиглили кажани; — коли я пригадую собі оту гру форм і барв — так, так, навіть барв, що ніжно відбивали при світлі ецетиленової лямпи, — мені хочеться мріяти, як в давні дитячі роки, коли відшукування печер наповнювало душу, пожадливу романтичних авантюр, містичним тремтінням.

І коли я дивлюся на нашого ласкавого провідника, барона Франкетті, голову Спелеольоґічного клюбу, не знаю, що більше подивляти, чи всі оті відкриті ним та його товаришами казкові фантастичні печери, чи ту його спрагу до досліджування невідомого, ту саму спрагу до пригод і незнаного, що з одного барона Франкетті зробила відомого дослідника пустель Африки, а з другого — підземних провалль. Нераз при шуканні наприклад печер Пастени, баронові Франкетті з товаришами доводилося повзати на животі по яких сто-стопятьдесять метрів, щоби потім спускатися на мотузах в темну глибінь криниць, перепливати у темряві через підземельні річки й озера, або дертися на круті скелі, в надії, що за ними відкриваються входи в розкішні підземні палати. Іноді вони проводили так під землею по три-чотири дні. Яка мужність і сила! І яке кольосальне здоровля!... Навіть тепер, коли з вузьких проходів, де раніше можна було лише повзати, пороблено досить широкі коридори (робота досвідчених рудників), коли через рівчачки і струмочки перекинено маленькі містки, і ніхто не мусить уже порпатися в воді і в болоті, — навіть тепер повітря видається важким, і від вогкости ніби щось штрикає в ноги...

Зате-ж яка нагорода! Які артистичні багацтва і скарби! Ті органи, що на них можна, вистукуючи палицею, заграти просту мельодію, це сталяґміти, та голова величезного слона, що дивиться на нас маленькими темними очима і ніби ось-ось махне великими вухами і задре хоботом; та підвішена за шию гуска, що ніби жде з правічних часів свою недбайливу господиню — і вже закамяніла в тім чеканні; той орел поміж зліпищем скель і каміння в поставі відпочинку — від якого лету?... І особливо той епископ в митрі й на престолі — як найвна статуя середневічних готицьких соборів — серед лісу розквітлих колюмн. Які це все квіти поезії, які незрівняні твори фантазії! Знайомі риси і контури в такому чужому оточенні! Ніби привиди соняшного світу, — ніби пригадка, що і найвищі творці не оминають мимовільних повторень.

Барон Франкетті оповідає про інші печери, що їх дослідили вже члени молодого (з 1920 р.) Спелеольоґічного клюбу — до ста пятидесяти в самому Ляціюм — римській провінції. Деякі з них дуже цікаві, — як наприклад у Валь ди Варрі (коло Акві лі), де найдено рештки енеолітичної культури і черепки прецікавих амфор, що послужили обектом спеціяльних дослідів для археольоґів і палеонтольоґів; або печери коло Белеґрі і Субіяко, що тягнеться більш, як на кільометер у глиб 70 м. під землею; або врешті славні печери-провалля гори Сораті, що про них оповідали ще Пліній і Страбон, згадуючи про храм Аполона Соранського, як вовк уніс в ті печери ягня, приготоване і жертву богові, і як ніхто не наважився погнатися за ним, бо з тих печер виходив ніби отруйний дим і пташки, що пролітали близько, падали мертві в середину... Але ніяка з них не може рівнятися до пастенських печер, коло Фрозіноне, що займатимуть тепер в Італії друге місце після печер Постуниї...

І все таки, яка радість — вийти знову на сонце, дихнути чистим повітрям, подивитися на жовті поля, на зелені дерева!...

— Все оце навкруги, — казав барон Франкетті, було ще не так давно вкрито лісами, і саме тут процвітав і господарював один з останніх славних бандитів — у широкобрилому капелюсі з пером, у мальовничому вбранні і з завзяттям у серці — на ймення Мароцці. Саме тут в оцій першій салі, що, єдина, була тоді відома, — захопили його папські війська і розстріляли разом з чотирма іншими товаришами...

— Добре, що ви цього нам раніше не сказали, а то ми боялисьб зустрінутися в тих печерах з неприказаними духами..

реїздить до Галичини й працює в ньому майже до останніх днів життя.

Похорон Покійного відбувся дня 2. липня на громадському цвинтарі в Голоську при численній присутности української політичної еміграції, близьких знайомих небіжчика, делегатів від театру ім. Тобілевича і місцевих громадян. Чуле слово над могилою Покійного сказав в імені української еміграції заступник голови Т-ва Допомоги Емігрантам у Львові Андрій Петренко, а в імені близьких товаришів по сцені — відпоручник артистів театру ім. Тобілевича Яків Кривицький.

У звязку зі смертю пок. артиста дістаємо такого листа з проханням помістити його на сторінках нашого денника: „Управа Українського Товариства Допомоги Емігрантам з України у Львові висловлює свою подяку всім тим інституціям і особам, які віддали останню пошану Покійному артистові, а в першу чергу Управі Кооперативи „Український Театр“ у Львові, зокрема її директорові п. Янові, за покриття майже всіх коштів похорону Покійного, парохові с. Голоського о. Жовнірчукові, пп. хористам хору ради. Купчинського в її шан. керманичем, пп. д-рові Кутинському та Семяновичеві і Вп. Панству Чир за полекшення останніх хвилин життя Покійного й сердечну участь у горі вдови небіжчика“.

——o——

НОВИНКИ

— Конфіската „Діла“. Попереднє (150) число „Діла“ зайняла поліція з приводу конфіскати двох місць у передовиці п. з. „Рятунок перед катастрофою“ і цілої статейки на тему цензурних практик. Є це 35-а в цьому році конфіската „Діла“.

— Жертви грому. В залізничу будку між Калиновом і Конюшками, пов. Самбір, ударив грім і вбив господаря Василя Пітула та поранив Івана Ганца.

—Дитина згоріла. У возівні Дмитра Якимишина в Липниках, пов. Яворів, вибухнула пожежа і перекинулася також на інші будинки. Зі спаленої возівні добули дитину, що згоріла на вуголь.

— Самогубство з нужди. На залізничому шляху коло Зарваниці найшли трупа переїханої жінки. Стверджено, що це 20-літня Анна Музика з Рибшини, що з нужди відобрала собі життя.

— Комуністи ріжуть сіоністів. В Томашові Мазовецькім побилася група сіоністично-ревізіоністичної молоді з комуністами. Комуністи вивісили біля синагоги червоний прапор, а коли сіоністи хотіли їм відобрати, прийшло до бійки, в якій комуністи закололи ножем на смерть одного жида. Поліція арештувала кількох авантюристів.

— Нещастя з автобусом. На гостинці коло с. Майдан, пов. Калуш, перевернувся автобус, наслідком чого один пасажир згинув, а чотирьох потовклося.

— Життя за межу. В Яблінці Вижній, пов. Турка н. Стр. посварився Олекса Зеленко з Грицем Клобом за межу. Від сварки прийшло до бійки, в часі якої Зеленко вдарив Клоба по голові так сильно, що той незабаром помер.

— Велика пожежа вибухнула в Косівці, пов. Городок. Згоріло 6 хат, 18 господарських будинків і шість фір сіна на школу 9 господарів. Загальна школа 20.700 зол. Вогонь спричинив парібок Андрей Глушка, що курив папіроску в стодолі.

— За невикуплений вексель. В селі Лунині, пов. Лукинець, господар Максим Карпець посварився зі шваґром Демком Тимошею, домагаючись від нього жінчиного віна. Тимоша виставив йому вексель, але в означеному часі не викупив. Тоді Карпець прийшов до нього зі сокирою і по кількох словах ударив його в голову. Тяжко ранений умер у шпиталі, а арештований душогуб пробував відобрати собі життя.

— Наслідки жінчиних докорів. В Устриках Долішних застрілився Казимир Лукасевич, книговод місцевого рільничого „Кулка“. Він бавився з жінкою і кільканацятьлітнім сином на весіллю одного знайомого. Бавився так весело, що жінка зробила йому опісля тяжкі докори. Зворушений цими докорами блукав цілу ніч по місті, а вкінци відобрав собі життя.

— Перед скасуванням урядів. У Варшаві відбувся зїзд воєводів, що радили з центральним урядом над дальшим пляном державних ощадностей. Рішено зорганізувати адміністрацію і скасувати низку урядів, як будівельні, реферати публичного здоровля, ветеринарійні і т. п. Справу знесення пятьох воєвідських урядів відложено на пізніше, бо вимагає законодатної дороги.

— Вільний вибір лікаря. На зїзді стоматологів у Варшаві лікарі заявилися за введенням вільного вибору лікаря дентиста і за зорґанізуванням шкільних дентистичних клінік.

— Волять війну. Радянська влада розвела сильну акцію проти книжки і фільму Ремарка „На за ході без змін“. Зміну становища супроти цієї книжки, яку большовики спершу захвалювали, пояснюють тим, що пацифізм Ремарка викликує небажані наслідки в душі радянського громадянства.

— Що коштує зброєння. В Брукселі радить міжнародній мировий конгрес. Бельґійський сенатор Ляфонжен зазначив у своїй промові, що від 1914 р. зросли видатки на зброєння страшенно. Коли до 1914 року світ видавав на зброєння 11 міліярдів річно, то тепер видає 147 міліярдів.

— Жидівська солідарність. Канадійському міністрові справедливости передали жиди петицію з 20 тисячами підписів, домагаючись помилування Авраама Штайнберга, засудженого на повішення за вбиття свого спільника.

— Язва саранчі. В Карахістані появилися величезні маси саранчі, що грозять знищенням засівів на просторі 300 тисяч гектарів. Влада зорганізувала штурмові бриґади задля боротьби зі шкідником.

— Дрібні вісти. В Братиславі згоріли три варстати і магазини фабрики набоїв. — В західній Рудаві шаліла страшна буря з хмароломом і знищила комунікацію зі світом. — Біля міста Брістоль зударилися два військові аероплани, наслідком чого погибло кілька осіб. — Біля Хелмжі згинула жінка директора місцевої гімназії Анна Бонінова упавши з мотоциклю, що переїхав пса. — В Березові Вижнім, пов. Печеніжин, бандити затовкли камінням Анну Семчишин, що вертала з поля. — Коло Білогорща під Львовом потяг переїхав невідому дівчину.— В Берліні і Кеніґсберзі лікарі ствердили два випадки прокази, принесеної мабуть з Америки.

— Іспит зрілости в жіночій семинарії „Рідної Школи“ в Стрию відбувся під проводом повітового інспектора Евгена Мандичевського. Іспит здало 26 кандидаток: Андрищак Олена, Баглай Евдокія, Бутковська Марія, Гельфґот Рахиля, Гищак Евстахія, Голод Ольга, Гравліх Амалія, Дзиндра Ольга, Диба Софія, Злупко Анна, Една ка Іванна, Коцко Ірина, Костів Евгенія, Крайсберг Марем, Куса Анна, Левицька Теодора, Мединська Марта, Мізера Ольга, Микитка Олена, Петрика Ірина Ярослава, Рак Олена, Рудницька Евгенія, Сілецька Ольга, Улицька Юлія Ольга, Шмідт Тоні Ляура, Штайден Ярослава.

——o——

З театру.

„КВІ ПРО КВО“ З ВАРШАВИ. *„ПАНЕ МІНІСТРЕ!“.*

Друга програма трохи повеселіла. Мабуть артисти дістали кращий гумор бачучи, що львовяни без огляду на економічну крізу та солені ціни таки платять за кілька перлин гумору. Дотепний конферансіє Ярош радить у передмові публиці розумно бути вдоволеною програмою, бо хто вийде з театру невдоволений скаже собі, що викинув гроші надурно, а викидати надурно гроші в такий тяжкий час — нерозумно.

Кілька скечів у цій програмі попросту немилосердних своєю злобою. Зірка програми Зуля Поґожельська має все: — темперамент, міміку, перець, крім голосу. Гра К. Тома, природність Лявінської, своєрідний тон Димши і Калінівної, покарлючене тіло Фукса, — першорядні атракції. Вигадка з манекіновими танцюристами наскрізь оригінальна. Тільки ліричні співи та деякі, зрештою симпатичні, виступи „Таціянок“ повторюються і нагадують механічні вставки.

м. р.

Дописи.

ЧОРТКІВ. *Повітове Шевченківське Свято).* Дня 7. червня ц. р. відбувся в Чорткові в салі польського „Сокола“ заходом філії Т-ва „Просвіта“ концерт в честь Т. Шевченка. Промову виголосив п. Василь Шкварок, урядовець Української Книгарні в Чорткові. „Лічу в неволі“ деклямувала Михайлина Сушельницька, а „Кавказ“ О. Карпинський. Вокальну частину концерту заповнили мішані хори з Мухавки (пов. Чортків), Орішковець (пов. Копичинці) і мужеський хор з Росохача (пов. Чортків). Хори співали під управою О. Білинського. Оба мішані хори проспівали спільно „Заповіт“ (Кошиця). Опісля хор з Мухавки відспівав: „Ой три шляхи“ (Топольницького), „Чорнушко-душко“, „Ой пряду“ (Леонтовича), „У діброві (Іванова), „Сонце заходить“ і як наддаток „Зашуміла ліщинонька“ (Кошиця). Хор розпоряджає досить гарним голосовим матеріялом, а у виконанню слідно було багато вложеної праці. Навіть у найтяжчих місцях поодиноких пісень хор вивязувався належито і мусів пісні повторяти та співати наддатки. Хор з Орішковець відспівав: „Дударик“, „Гей ви стрільці січовії“ (Леонтовича) — два рази і „Заквітчали“ (Лисенка). Хор цей істнує від довшого часу і має вже свою традицію. Виконання пісень було бездоганне, хоча слідна була якась голосова перевтома. Мужеський хор з Росохача, зорганізований студентом прав Оробцем, виступив вперше на сцену. Голоси ще не зіспівані і тому може завчасно молодий дириґент продукувався зі своїм мужеським хором на концерті. Краще вести мішаний хор, в якім можна скорше витворити гармонію та затушувати сирий голосовий матеріял. Хоча в повіті є кілька духових орхестр, ніодна не взяла участи в концерті. А в орхестри вложено вели-

---

— Нема чого боятися, — посміхнувся наш провідник, — ці печери освячені працею одного святого, що напевне вже вигнав звідсіля нечистих духів... Бачите оту другу салю внизу? Там починається друга ґалерія. Ми були в горішній, що її колись пробивала вода з джерел тої другої салі, яка взимку вся наповнюється водою і формує в цій першій салі прегарне озеро. Потім вода з тої другої салі пробила прохід в нижчу ґалерію, — що ми її вже теж досліди ли — вона ще цікавіша за горішню, але покищо недоступна для звичайних туристів. Та ми надіємося за рік їх зеднати, бо там маємо справжню річку, великі озера, водопади... Отже місцевий святий — Сан Паольо делля Кроче, що жив у Секкано і збудував тут церкву, сплавляв ліс для церкви, щоб уникнути мита, — бо Чеккано належало до папської держави, а Пастена до неаполітанського королівства, — через цю підземну річку, що впадає в Сакко, коло Чеккано... Як бачите, духи бандитів...

— Навчили святого контрабанди, ха-ха-ха...

— Може бути, але нам ще ніколи не зявлялися...

На поворотній дорозі, ми зїхали до Дженцано подивитису на „Інфіорату“, — ось ще одна річ, що наближується до найбільших річей мистецтва. Уявіть собі вулицю, так завдовшки на двіста-триста метрів, на цілих два квартали від одної церкви до другої, вкритої одним величезним килимом із квітів, — ні! не із квітів, а з пелюстків квіточних, що формують ріжні картини і написи. Ось де треба дійсно кінематографа для знимки в кольорах, щоби передати всю ту гру барв. Скільки мистецтва й тонкого артистичного смаку для річі, що живе... лише один день (храмове свято). І скільки квітів! Сотні тисяч, зібраних по всіх околишніх садах, полях і горах. І при думці, що вся ота краса має вже завтра бути зметена, як непотрібне сміття, — мимоволі огортає нас великий сум і думаєш про наші скороминучі дні...

Саме перед нашим приїздом до Дженуззро закінчився там церковний похід, — знак поліпшення відносин між Ватиканом і фашистами, бо церковна влада зняла оце заборону робити процесії поза мурами церкви...

кий капітал, коли прийшла мода справляти оркестри. Якийсь час вони вправляли досить енергійно, але спалахнув соломяний огонь і якодна оркестра не поступає вперед. Обовязком філії „Просвіти" постаратися за доброго інструктора, щоби поширив їх музичне знання.

—o—

СПОРТ.

УКРАЇНА—ПОГОНЬ (Стрий).

Останні змагання за мистецтво А-кляси в цьому сезоні, які відбудуться на площі Сокола-Батька (бо дальші змагання буде Україна розграювати на грищах господарів, тобто Світезі, Сокола і Гасмонеї). Противником України буде цим разом лідер А-кляси, стрийська Погонь, яка має всі дані здобути в біжучому році мистецтво. Дружина України, яка вже досить нервів напсувала своїм симпатикам, повинна за всяку ціну перехилити перемогу на свою сторону. Змагання відбудуться в неділю 12. липня в год. 11.15 на грищі Сокола-Батька.

СТАНИСЛАВІВ. *Пролом-Станиславовія 3:3. (1:3).*

Змагання доволі цікаві й виказали, що Пролом уміє, як хоче, ставити чоло й найтвердшому противникові. В першій половині мала перевагу Станиславовія, що в тому часі стрілила 3 ґолі, яким Пролом протиставив ледви один, стрілений Керпякевичем з подання Демянчука. В другій половині переняв ініціятиву Пролом, маючи помітну перевагу над Станиславовією, якої грачі „попухли". Ґолі для української дружини в тому часі упали: в 67. мін. зі стрілу Новицького, а на 3 мін. перед кінцем зі стрілу Попеля (головкою після наріжняка). З грачів Пролому вибивалися в першу черґу Керпякевич, Демянчук і Попель. Суддя п. Тумідайський.

У найближчу неділю розіграє Пролом відплатні змагання з 49. п. п. в Коломиї (в першій турі меч закінчився ремісово).

СТРИЙ. *Скала—Дрор 4:1 (1:1).*

Дня 4. VII. розіграла Скала товариські мячеві змагання з жидівською Ц-клясовою дружиною Дрором. Перша половина перейшла під легкою перевагою Скали. Зате в другій половині гра стала зовсім нецікава з причини мурування противником воріт. В тому часі Скала мала таку перевагу над Дрором, що просто не сходила з його карного поля, а воротар Скали не мав ані одного стрілу.

БОРИСЛАВ. *Ропник—Кадімаг II. 2:3 (1:1).*

Дня 4. VII. розіграв Ропник тов. змагання з Кадімаґ-ом з вислідом 2:3. Дружина Ропника, яка грала вперше цього року через реорганізацію, може уважати цей вислід своїм успіхом.

—o—

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Теодор Давидчак, емеритований предсідник сенату вищого суду в Сараєві, помер дня 25. квітня ц. р. в Жидачеві після тяжкої недуги, спричиненої ампутацією ноги у 86-ім році життя. Вийшовши з бурси Народнього Дому у Львові, покійний почував себе русофілом, одначе як людина розумна, чесна, високогуманна та культурна любив своїх земляків і все з пошаною та широю любовою відносився до українства, підпомагаючи грошево з далекої чужини не тільки свою бідну рідню в Жидачеві, але також бідних студентів своїх земляків. Тужив він так сильно за рідною землею, що полишив у Босні могилу своєї незабутої подруги та спенсіонувавшися, переселився до Стрия і помер серед своєї рідні в Жидачеві. В. Й. П.!

—o—

Нові книжки й журнали.

NASZA PRZYSZŁOŚĆ. Wolna trybuna zachowawczej myśli państwowej. Tom XII. Warszawa, Lipowa 4 A.

PRZEGLĄD SPOŁECZNY, miesięcznik poświęcony zagadnieniom pracy społecznej i opieki nad dzieckiem, Nr. 6, Lwów, ul. Mickiewicza 4.

POLACY ZA GRANICĄ, miesięcznik poświęcony sprawom społecznym, kulturalnym i gospodarczym, Nr. 5—6. Warszawa, Koszykowa 6 A.

PROMETHEE, Revue mensuelle, Nr. 55. Paris, rue du Sabot 6.

SLOVANSKY PREHLED. Sbornik pro poznavani politickeho, socialniho a kulturniho zivota slovenskych statu a narodu. C. 6. Praha, Revolucni trida 6.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 6. VII. 1931 р. масло експортове і десерове пріма —·— зол., літра молока 22—24 сот., літра сметани 1·20 зол., копа яєць 4·50—4·60 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Пятниця, 10. липня, година 8 — вечором Ревія: „Пане Міністре".

Субота, 11. липня, година 8 — вечором Ревія: „Пане Міністре".

Театр Ріжнородностей (в Нар. Домі):

Пятниця, 10 липня, година 7·30 вечором „Королева передмістя", водевіль Крумловського.

Субота, 11. липня, година 7·30 вечором „Королева передмістя", водевіль Крумловського.

Неділя, 12. липня, година 7·30 вечором „Королева передмістя", водевіль Крумловского.

Малий Міський Театр:

Нечинний.

Наслідки знижки Qui pro Quo cen Великого Театру виповняються по береги. Ревія „Пане Міністре" належить до найбагатіщих щодо змісту та декораційних ефектів.

Театр „Атенеум" з Варшави під дирекцією артиста Ст. Юраша, буде гостити у Великому театрі від 23 — 26 ц. м.

Львівська опера в Кракові розпочинає свій літній сезон 18 ц. м. Інавгураційний вечір виповнить „Аїда".

Кіна.

АПОЛЬО: „Якімі".

КАСІНО: „Помилка батька" — звукова.

КОЛЬОСЕИ: „Ночі в пустиних" (Джон Ґільберт), „Моряк" (Бастер Кітон).

ЛЕВ: „На заході без змін" (Ремарка).

МАРУСЕНЬКА: „Одна ніч... евентуально" та „Демон руху".

ОАЗА: „Яскраві метелики" та „Паперовий коханок".

ПАЛЯС: Звукові фільми: „Одиначка королі нафти" та „Чужа жінка".

ПАН: Звукова фільма „Таємний Джемс".

ПАСАЖ: „Оборонець права" та „Я хочу на полотно".

ФАТАМОРҐАНА: Нечинне.

ХИМЕРА: „Знайома зі спального вагону" (Марлена Дітріх).

СТИЛЕВЕ: З приводу реконструкції кіно нечинне.

УПХА: „Маски Ервіна Райнера" та „Чортовий просик" (Кен Мейнард).

Програма радіо.

Четвер, 9. липня 1931 р.

Липськ (259,3) 13·35 Концерт на 2 фортепянах. **Мор. Острава** (263,4) 11·30, 14·10 Грам. плити. **Відень** (516,4) 12·00 Концерт капелі Вайс. 15·20 Концерт симфон. орхестри. **Букарешт** (394,2) 17·00 Танкова музика, 20·30 Симфон. концерт. **Берлін** (419) 17·20 Популярний концерт, 19·00 Хоральний спів, 20·00 Камеральна музика. **Гамбурґ** (372,2) 21·00 Хор донських козаків. **Стокгольм** (435,4) 20·00 Популярна музика, 22·00—23·00 Камеральний концерт.

Пятниця 10. липня 1931.

Варшава (1411,8) 20·15 Симфонічний концерт, 22·00 Фейлетон, 23·15—24·00 Танкова музика. **Братислава** (278,8) 12·10, 14·10 і 17·20 Грамоф. музика. **Липськ** (259,3) 16·00 Концерт радіоорхестри. **Бресляв** (325) 19·15 Вечір Мендельсона. **Брно** (341,7) 20·00 Радіоорхестра. **Букарешт** (394,2) 20·00 Оперовий вечір. **Прага** (486,2) 19·30 Румунські пісні, 21·35 Квартет Ондрічка. **Відень** (516,4) 20·00 Концерт солістів, 21·40 Легка музика. **Мінхен** (532,9) 16·20 Веселі пісні. **Рим** (441,2) 13·10 Легка музика, 21·00 Концерт. **Стокгольм** (435,4) 21·45 Військова музика.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 9. липня 1931 р.

Львів (380,7) 12·10 Концерт з грам. плит. 13·10 Комунікат з Варшави. 14·50 Господарський комунікат. 15·10 Грамоф. плити. 16·00 Грамоф. плити. 16·50 Відчит науковий. 17·10 Музика з грамоф. плит. 17·35 Відчит з Вильна. 18·00 Концерт солістів. 19·00 Всячина. 19·40 Музика з грам. плит. 19·50—21·30 Трансм. з Варшави. 22·30 Пісні. 23·00—24·00. Музика з Варшави.

Пятниця, 10 липня 1931.

Львів (380,7) 11·58. Час з Варшави. 12·10 Концерт з грам. плит. 13·10 Метеор. комунікат. 14·50 Господарський комунікат. 15·10 Грамофонова музика. 15·25 Відчит з Варшави. 16·00 Грамоф. музика. 16·45 Лекція французької мови. 17·10 Концерт для хорих. 17·35 Відчит з Кракова. 18·00 Легка музика з Варшави. 19·00 Всячина. 19·20 Грамоф. музика. 22·30—23·15 Хоральний концерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Новий Український Театр дир. П. Карабіневича.

ІВОНІЧ:
9/VII „Вій".
10/VII „Наталка Полтавка".
ЕДЛІЧІ:
11/VII „Вій".
12/VII „Воскресення"
13/VII „Ой не ходи Грицю".
КРОСНО:
14/VII „Маруся Богуславка".
15/VII „Вій".

Ансамбль Театру 25 осіб при своїй музиці і власних декораціях.

Театр в своїм турне завітає до Криниці, Щавниці і Кракова. 2316

Дівоча Реміснича Бурса у Львові, вул. Бічна Янівська ч. 12. оголошує КОНКУРС на приняття бурсачок. Місячна оплата 50 зол., з чого можна половину харчами. За це отримують учениці три рази денно здоровий харч, приміщення, світло, опал, раз у місяці купіль. Петентки мусять виказатися припорученням поважної нашої організації або „Кооперативи", що заслуговують на узглядження. — Першенство мають учениці „Труду" і Фахово-доповнюючої Школи, пл. Юра 5. Подання вносити на руки П. Говиковичевої, вул. Дверніцького ч. 30. до 15. серпня 1931 р. 1—23 ?

Подяка. Цею дорогою складаю мою найширшу подяку, в першу черґу Високоповажаному П. Меценасові Д-рові Володимирові Старосольському, за справді батьківську опіку моєю особою в часі слідства і за безінтересовну оборону в політичному процесі на протязі від 18. VI. до 3. VII. 1931 р. Одночасно почуваюся до обовязку висловити подяку П. П. Меценасам: Д-рові Шухевичеві, Д-рові Ганкевичеві і Д-рові Шевчукові за спільну оборону мене і Товаришів у повищому процесі. — **Евген Врецьона,** студент політехніки.

Позір! Цим шляхом закликаю п. Огієнка Сергія урегулювати належність 670 зол. за взятий у комис і проданий матеріял — до дня 1. жовтня цього року. Каліш. **М. Янів.** 36 1—2

Комунікат

Товариства Прихильників Освіти у Львові в справі збірки на „Фонд допомоги українському студенству" в місяці вересні ц. р.

Як попередніх літ, так і цього року Виділ Товариства Прихильників Освіти у Львові поробив заходи в справі дозволу на переведення публичної збірки в місяці вересні ц. р. на „Фонд допомоги українському студенству" і має надію що дозвіл на таку збірку одержить. Як показалося з дотеперішньої практики — успіх збірки залежить виключно від її вмілого зорганізування і переведення. Тому Виділ Товариства звертається отсею дорогою в першу черґу до повітових студ. організацій і поодиноких студентів, а де таких нема, до наших громадян, щоби вже заздалегідь потворили повітові збіркові комітети, попризначували на кожну місцевість принайменше одного збірщика і негайно письменно повідомили Канцелярію Т-ва (Львів, Супінського 21) скільки їм треба збіркових лист і леґітимацій та на яку адресу їх висилати. Таким робом канцелярія Товариства зможе зараз після дозволу на збірку висилати на місця збіркові листи та відповідні інструкції на відомі адреси. Так зорганізована збірка принесе певно кращі успіхи як до тепер.

За Виділ Товариства:

Володимир Децикевич вр. голова — **Орест Гладкий вр.** секретар

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів Ринок 10.